

Отговори по коментарите на Европейския парламент в неговата Резолюция относно годишния доклад на Европейската централна банка за 2016 г.

Годишният доклад на ЕЦБ за 2016 г. беше представен от заместник-председателя на ЕЦБ на 10 април 2017 г. на нарочно заседание на Комисията по икономически и парични въпроси на Европейския парламент.¹ На 5 февруари 2018 г. председателят на ЕЦБ участва в пленарното обсъждане на годишния доклад в Европейския парламент.² На следващия ден пленарната сесия прие своята Резолюция относно годишния доклад на Европейската централна банка за 2016 г. (наричана по-долу „резолюцията“).³

По повод предаването на Годишния доклад на ЕЦБ за 2017 г. на Европейския парламент ЕЦБ представя своите отговори на коментарите на ЕП, които са част от резолюцията.⁴ Отговорите се публикуват в съответствие с възприетата през 2016 г. практика в отговор на искане от страна на Европейския парламент.⁵ Това показва решимостта на ЕЦБ да изпълнява задълженията си за отчетност в по-голяма степен от изискваното от Договора.

1 Паричната политика на ЕЦБ

1.1 Ефикасност на предприетите от ЕЦБ мерки и техните странични ефекти

Резолюцията разглежда ефикасността на мерките по паричната политика на ЕЦБ, въздействието им върху условията за финансиране в еврозоната и страничните им ефекти, например в параграфи 3, 11, 12, 15, 20, 22, 23 и 25.

¹ Вж. <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170410.en.html>.

² Вж. <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180205.en.html>.

³ Текстът на резолюцията, приета от Европейския парламент, е публикуван на неговия уебсайт: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0025+0+DOC+XML+V0//BG>.

⁴ Тези отговори не обхващат въпросите, повдигнати в резолюцията на Европейския парламент относно банковия съюз. Тези въпроси се разглеждат в Годишния доклад на ЕЦБ за надзорната дейност, който е наличен тук: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/publications/annual-report/html/ssm.ar2017.bg.html>. Коментарите по резолюцията относно банковия съюз ще бъдат публикувани по-късно през годината.

⁵ Вж. параграф 23 от резолюцията на Европейския парламент от 25 февруари 2016 г. относно Годишния доклад на Европейската централна банка за 2014 г. на следния адрес: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2016-0063+0+DOC+PDF+V0//BG>.

ЕЦБ смята, че нейните мерки по паричната политика са допринесли съществено за подобряване на финансовите условия за предприятията и домакинствата, а също и за по-силен икономически растеж и по-висока инфлация. По приблизителна оценка и в двата случая цялостният ефект на всички мерки по паричната политика, предприети в периода от средата на 2014 г. до октомври 2017 г., върху растежа и инфлацията в еврозоната възлиза съвкупно на около 1,9 процентни пункта за периода 2016–2020 г. Каналите на трансмисионния механизъм на паричната политика функционират добре, осигурявайки необходимите условия за постигането на устойчиво връщане на темпа на инфлация към равнища под, но близо до 2%.

Макар че в резолюцията се посочва липса на достатъчно предлагане на кредити, наличните данни показват, че мерките на ЕЦБ по паричната политика са били много ефикасни за подобряване на условията за финансиране като цяло и за подпомагане на възстановяването при предоставянето на кредити на предприятията и домакинствата. Актуалните данни показват, че продължава постепенното възстановяване на кредитния растеж. Прирастът на кредитирането както за нефинансовите предприятия (НФП), така и за домакинствата се увеличи значително от средата на 2014 г. насам (с над 6 процентни пункта при кредитите за НФП и около 3 процентни пункта при кредитите за домакинствата) в отражение на предаването на мерките по паричната политика на ЕЦБ към икономиката. Както показва проучването за банковото кредитиране в еврозоната, търсенето на кредити от страна на фирмите е нараснало съществено от 2015 г. насам и продължава да подпомага постепенното възстановяване на кредитния растеж.⁶

Що се отнася до акцента в резолюцията върху подобряването на достъпа до кредитиране за малки и средни предприятия (МСП), следва да се отбележи, че МСП са особено облагодетелствани от засиленото предаване на основните лихвени проценти към лихвените проценти на банките от въвеждането на пакета от мерки за облекчаване на кредитирането през юни 2014 г. Резултатите от последното проучване за достъпа на предприятията до финансиране в еврозоната (за периода от април 2017 г. до септември 2017 г.) потвърждават продължаващото подобрене в достъпа до външно финансиране за МСП в резултат от по-голямата готовност на банките да отпускат кредити и от по-добрите перспективи за икономиката, включително в държавите, засегнати в по-голяма степен от кризата. Въпреки структурните различия лихвените проценти на банките по много малки кредити, които са представителни за кредитите за МСП, намаляха със 199 базисни пункта в периода от началото на юни 2014 г. до края на януари 2018 г., докато при големите кредити спадът беше 97 базисни пункта.

⁶ Що се отнася до усещането за парични аномалии, които биха се проявили в раздалечаване на темповете на растеж на широкия и тесния паричен агрегат, може да се отбележи, че прирастът на М3 е стабилен от обявяването на програмата за закупуване на активи насам. Както се изтъква в доклада, вярно е, че растежът на М3 е обусловен от най-ликвидните му компоненти, като се имат предвид ниските пропуснати ползи от държане на ликвидни депозити в среда, характеризираща се с извънредно ниски лихвени проценти и плоска крива на доходност.

ЕЦБ наблюдава страничните ефекти от своите неконвенционални мерки по паричната политика, често коментира по тях и ги взема предвид, когато определя паричната си политика, доколкото те засягат постигането на първостепенната цел – ценова стабилност. Като цяло, засега страничните ефекти изглеждат ограничени. Така например, не се забелязва широкомащабно преувеличение в оценките на активите в еврозоната. Слабата динамика на кредитите потвърждава оценката, че в момента е нисък рискът от кредитен възход с прекомерен прираст на кредитирането и неравновесия в цените на активите. Същевременно в условията на солидна динамика на новите ипотечни кредити трябва да се наблюдава внимателно развитието на обстоятелствата в банковото кредитиране, особено в държавите, където цените на жилищата се увеличават стабилно и оценките надхвърлят фундаменталните показатели. Други политики би трябвало да се намесят, ако страничните ефекти на паричната политика придобият тревожен размер, освен в случай че тези ефекти биха могли да засегнат постигането на ценова стабилност в еврозоната. Така например, ако в определени сектори или държави рисковете, свързани с балони на активите, станат съществени, следва да се приложат целеви макропруденциални мерки, както вече е направено в някои държави. Следва също да се отбележи, че подпомагайки икономическото възстановяване и ценовата стабилност, паричната политика допринася съществено за укрепването на устойчивостта на потребителите, предприятията и финансовите институции.

Що се отнася до изразените в резолюцията опасения, че плоската крива на доходност би могла да отслаби стабилността и доходността на банковата система, следва да се отбележи, че до този момент въздействието от мерките на ЕЦБ по паричната политика изглежда овладяно. Като цяло, по-ниските нетни лихвени маржове, свързани с плоската крива на доходност и низходящата инертност на лихвените проценти по депозитите, се компенсират от по-добрите перспективи за икономиката, които оказват положително въздействие върху кредитното качество (и съответно върху разходите на банките за провизиране) и върху обемите на кредитиране. Същевременно, макар цикличните проблеми постепенно да отслабват, доходността на банките все така остава доста ниска. Това отразява структурни фактори, сред които ниска разходна ефективност, слабости в генерирането на приходи и диверсификацията, както и големи наличности от необслужвани кредити (в някои държави).

Реакцията на паричната политика на ЕЦБ в отговор на кризата се разви през годините, така че да посрещне предизвикателствата пред еврозоната; в момента тя е организирана около многостранен комплекс от конвенционални и допълващи неконвенционални мерки. Последните включват целеви операции за дългосрочно рефинансиране (ЦОДР), отрицателни лихвени проценти, мащабна програма за закупуване на активи (ПЗА) и ориентир за паричната политика и ПЗА. Рамката на политиката на ЕЦБ е построена върху богата теоретична основа. Процесът на вземане на решения в ЕЦБ се опира на богат диапазон от аналитични инструменти, разработени не само в рамките на ЕЦБ, но и в тясно сътрудничество с националните

централни банки (НЦБ) в разнообразни работни групи на Евросистемата. Тези инструменти са документирани в различни публикации, включително Икономическия бюлетин, обяснителни статии на уебсайта на ЕЦБ, публикации от сериите „Тематични материали“ и „Работни материали“, научни разработки и речи на членове на Изпълнителния съвет. Освен това ЕЦБ играе активна роля в обсъждането на идеи и в усъвършенстването на рамките на политиките на централните банки в централнобанковата общност, в тясно сътрудничество с научните среди. За това свидетелстват многобройните работни срещи и конференции, на които ЕЦБ е домакин. Занапред ЕЦБ ще продължи да документира развитието на теоретичната си рамка и да я представя на обществеността по всички тези канали.

1.2 Програмата за закупуване от корпоративния сектор и провеждането на паричната политика

В параграфи 28 и 29 от резолюцията се разглежда по-специално програмата за закупуване от корпоративния сектор (ПЗКС). Други въпроси, свързани с провеждането на паричната политика, са разгледани в параграфи 5, 6, 38 и 47.

ПЗКС допринесе за нарастване на емисиите на облигации на нефинансови предприятия в еврозоната, което не беше компенсирано от спад в потока на банкови кредити към сектора на НФП. Това се потвърждава от резултатите от проучването за банковото кредитиране, което показва, че нетният процент на банки в еврозоната, които съобщават, че пазарното дългово финансиране е повлияло средно негативно на търсенето на кредити от НФП, е по-малко отрицателен през периода от второто тримесечие на 2016 г. до четвъртото тримесечие на 2017 г., отколкото през март 2016 г., когато бе оповестена ПЗКС. Освен това има известни признаци, че ПЗКС може косвено да е подпомогнала НФП с малък или никакъв достъп до пазарите на облигации: някои предприятия, чиито облигации са допустими за закупуване от Евросистемата, са изместили източниците си на финансиране от банковите кредити, освобождавайки по този начин известен капацитет на банковите баланси за посрещане на търсене на кредити от по-малки фирми. В допълнение, последните издания на проучването за достъпа на предприятията до финансиране показват, че продължава да се подобрява достъпът на МСП до външно финансиране, потвърждавайки тенденция, която се наблюдава от 2014 г. насам, т.е. през период, в който действат редица нестандартни мерки по паричната политика. Освен това резултатите от проучването се потвърждават от постоянното нарастване от 2014 г. насам на нетните потоци на много малки кредити към НФП, които са представителни за кредитите за МСП.

Що се отнася до аргументите в резолюцията, с които към ЕЦБ се отправя призив да осигури пълна прозрачност по отношение на различните аспекти на ПЗКС, ЕЦБ публикува голямо количество информация за ПЗКС. ЕЦБ публикува всяка седмица агрегирани данни за наличностите по ПЗКС,

включително списък на ценните книжа и на НЦБ, които ги държат.⁷ Освен това ЕЦБ публикува две карета по темата в своя Икономически бюлетин, с допълнителна информация за това как функционира ПЗКС и за наличностите. За да повиши прозрачността и съответно разбирането на обществеността за ПЗКС, през октомври 2017 г. ЕЦБ започна да оповестява на шестмесечие разбивката на наличностите по ПЗКС по сектори, рейтинги и държава на риска на фона на всички допустими облигации. И накрая, през ноември ЕЦБ започна да публикува ретроспективно месечните изплащания по ПЗКС и очакваните изплащания през следващите дванадесет месеца. Сега те се актуализират всеки месец. Цялата релевантна информация за прилагането на ПЗКС е налична на специалната уебстраница за въпроси и отговори по темата.⁸

Макар че ЕЦБ е решена да поддържа прозрачност по отношение на прилагането на програмата за закупуване на активи, оповестяването на отделните наличности би отслабило ефикасността на програмата и нейния принос за изпълнението на мандата на ЕЦБ за поддържане на ценова стабилност. Разкриването на данни на двустранно фирмено равнище би дало възможност на участници на пазара да се възползват от информацията, например като предвидят бъдещите покупки на Евросистемата и целенасочено манипулират пазарните цени по начин, който би подкопал ефикасността на ПЗКС и съответно на важен елемент от нестандартните мерки по паричната политика, приети от Управителния съвет. В този смисъл дори отложено публикуване на наличностите ценна книга по ценна книга би могло да отслаби гъвкавостта и съответно ефикасността на ПЗА. Управителният съвет може на по-късен етап да подложи на оценка дали е възможно по-нататъшно засилване на прозрачността по ПЗКС, след като приключи етапът на нетни покупки по ПЗА.

Що се отнася до изказаната в резолюцията загриженост във връзка с равнищата на нетъргуеми активи и на обезпечените с активи ценни книжа, предоставени като обезпечение, Евросистемата винаги е приемала широк диапазон от обезпечения за кредитните си операции, за да осигури ефикасно и ефективно провеждане на паричната политика. Широкият диапазон от допустими обезпечения допринася за осигуряването на гладко и ефикасно провеждане на паричната политика. Евросистемата е въвела подробни изисквания за допустимостта на активи и за използването им като обезпечение, както и подробно разписан набор от мерки за контрол на риска, приложими към обезпеченията. Тези изисквания и мерки са обществено достъпни, а ЕЦБ публикува ежедневно списък на търгуемите активи, които са допустими като обезпечения. Това допринася за яснотата и условията на равнопоставеност. За да отчете присъщите на всеки от тези типове активи рискове (кредитен, пазарен и ликвиден риск), изискванията и мерките за контрол на риска на Евросистемата включват минимални стандарти за кредитно качество и степенувано дисконтиране, така че да бъдат взети предвид рисковете, свързани с различните активи, като функция на техния тип

⁷ Вж. <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>.

⁸ Вж. <https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/cspp-qa.en.html>.

(категория за дисконтиране), остатъчен матуритет и кредитно качество. В този смисъл за Евросистемата засиленото използване на определени класове активи само по себе си не е основание за загриженост. Рамките за контрол на риска и за оценяването също са публикувани на уебсайта на ЕЦБ.⁹

Що се отнася до нееднократно изтъкваната в резолюцията загриженост по отношение на TARGET2, анализите на ЕЦБ показват, че промените в салдата в TARGET като цяло отразяват потоците ликвидност, възникващи във връзка с програмата за закупуване на активи, а не са симптом на възобновено напрежение на финансовите пазари. Както неколкократно е обяснявано пред Европейския парламент¹⁰ и в различни публикации на ЕЦБ¹¹, сетълментът на тези трансакции поражда трансгранични плащания и промени в салдата в TARGET, а последващото ребалансиране на портфейлите може допълнително да засегне тези салда.

Следва да се припомни, че предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност (СПОЛ) понастоящем е национална задача, изпълнявана от НЦБ. Споразумението за СПОЛ от 17 май 2017 г. осигурява на Управителния съвет информацията, която му е необходима, за да изпълнява компетентно задачите си съгласно член 14.4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-нататък „Устав на ЕСЦБ“), т.е. да подлага на оценка дали предоставянето на СПОЛ не противоречи на целите и задачите на ЕСЦБ. СПОЛ всъщност се предоставя от НЦБ, евентуално съвместно от няколко НЦБ при трансграничните банкови групи. Що се отнася до изискването в резолюцията за повече яснота относно предоставянето на СПОЛ, следва да се отбележи, че терминът „финансови институции“, който се използва в споразумението за СПОЛ, е предназначен да обхване широк диапазон от потенциални ползватели на СПОЛ. Той не съвпада с определението на „финансови институции“ в член 4, параграф 26 от Регламент (ЕС) № 575/2013 (Регламент за капиталовите изисквания). Тук се взема предвид фактът, че СПОЛ е инструмент, който обслужва и цели, свързани с финансовата стабилност; възможно е при това да бъде надхвърлен обхватът на кредитните институции, установени в държави от еврозоната.

⁹ Насоки ЕЦБ/2014/60 относно прилагането на рамката на паричната политика на Евросистемата и Насоки ЕЦБ/2015/35 относно дисконтираната при оценяването при прилагането на рамката на паричната политика на Евросистемата. Освен това рамките на Евросистемата за оценяване на обезпечения и контрол на риска са описани в публикацията от 2015 г. „Управление на финансовия риск в операциите по паричната политика на Евросистемата“ (The financial risk management of the Eurosystem’s monetary policy operations).

¹⁰ Вж. например бележките във връзка с редовното изслушване пред Комисията по икономически и парични въпроси на Европейския парламент на 20 ноември 2017 г., https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/ecb.sp171120_1.en.html.

¹¹ Вж. карето в Икономически бюлетин със заглавие „Програмата за закупуване на активи на ЕЦБ и салдата в TARGET – прилагане на паричната политика и нещо повече“ (The ECB’s asset purchase programme and TARGET balances: monetary policy implementation and beyond), https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ebbox201703_01.en.pdf, карето в Икономически бюлетин със заглавие „Салда в TARGET и програмата за закупуване на активи“ (TARGET balances and the asset purchase programme), https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/eb201607_box02.en.pdf, и публикацията в серията Тематични материали със заглавие „Програмата на Евросистемата за закупуване на активи и салдата в TARGET“ (The Eurosystem’s asset purchase programme and TARGET balances), <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op196.en.pdf>.

Банковият съюз и други въпроси, свързани с европейската финансова архитектура

Макар че резолюцията няма за цел да разгледа предимно въпроси, свързани с надзорните задачи на ЕЦБ, в параграфи 4, 23, 26, 27, 31, 32, 33 и 39 се разглеждат някои аспекти на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари.

ЕЦБ подкрепя всички усилия да бъде завършен банковият съюз и по този начин да бъде засилена устойчивостта на финансовия сектор в еврозоната. Състоянието на европейския банков сектор се подобри през последните няколко години благодарение на засилената пруденциална регулация и надзор и най-вече с установяването на банковия съюз. Независимо от изплащането на дивиденди в някои конкретни случаи, от четвъртото тримесечие на 2014 г. до четвъртото тримесечие на 2016 г. банките в еврозоната увеличиха съотношението си на капитал от първи ред от 11,6% до 13,6%¹². Архитектурата на банковия съюз обаче все още не е завършена. Би трябвало да се използват сегашните благоприятни икономически условия, за да бъде завършено това начинание и да се осигури подготвеността му за най-тежки кризи. ЕЦБ приветства факта, че в резолюцията се признава важността на Европейската схема за застраховане на депозитите (ЕСЗД) като трети стълб на банковия съюз и ключов елемент за устойчивостта на икономическия и паричен съюз. ЕЦБ счита, че банковият съюз трябва възможно най-бързо да напредне към изцяло споделена ЕСЗД. Рискът е редуциран значително, което улеснява преговорите по преминаване към първи етап на ЕСЗД и подготвя условията за постигане на споразумение как трябва да изглежда ЕСЗД в стабилно състояние. Това не отменя необходимостта да се прилагат по-нататъшни качествени мерки за редуциране на риска в прехода към пълноценна ЕСЗД.

Както изтъкна председателят на Надзорния съвет на ЕЦБ на публичните изслушвания по темата, проектът за допълнение към практическите указания на ЕЦБ към банките относно необслужваните кредити винаги е имал за цел да изясни надзорните очаквания като отправна точка за специфичния за всяка институция надзорен диалог в контекста на процеса по надзорен преглед и оценка (ПНПО). Никога не се е предвиждала каквато и да е автоматичност в прилагането на мерки. Допълнението беше подложено на внимателен преглед с оглед на получените в рамките на публичната консултация коментари. Повдигнатите от членовете на Европейския парламент правни съображения също бяха взети изцяло предвид. Окончателната версия на допълнението беше публикувана на 15 март¹³.

Що се отнася до стрес тестовете, в резолюцията се призовава за широко покритие, методологическа уместност и надеждност, което е в съответствие с позицията на ЕЦБ. Важно е също така да се изтъкне

¹² Въз основа на извадка от 103 значими институции, отчитали рисковопределени активи по COREP и общи активи по FINREP във всички отчетни периоди от четвъртото тримесечие на 2014 г. до второто тримесечие на 2017 г.

¹³ https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssm.npl_addendum_201803.en.pdf.

стойността на целевите, конкретизирани по риск анализи, които допълват задълбочените и мащабни надзорни стрес тестове по начин, който осигурява гъвкавост и ефективност и на надзорниците, и на банките. Примери за работата на ЕЦБ в последно време в сътрудничество с други европейски и национални органи в областта на методологиите за стрес тестове са приспособяването на методологията за стрес теста за целия ЕС през 2018 г. към новата счетоводна рамка по МСФО 9 и усъвършенстваните изисквания към моделирането по отношение на нелихвените приходи. Такова приспособяване на методологиите на стрес тестовете, така че да отразят развитието на пазара и регулаторната рамка, е от решаващо значение, за да запазят стрес тестовете ролята си на ефикасни надзорни инструменти. Следва да се отбележи, че през 2017 г. ЕЦБ проведе и нарочен стрес тест за лихвения риск в банковия портфейл.

ЕЦБ изразява съгласие с призива в резолюцията за навременно и окончателно завършване и прилагане на съюза на капиталовите пазари (СКП).

Както е посочено в коментарите на ЕЦБ в консултацията на Европейската комисия относно средносрочния преглед на съюза на капиталовите пазари през 2017 г.¹⁴, от самото създаване на проекта за СКП ЕЦБ е негов категоричен поддръжник. В този смисъл, необходими са по-нататъшни действия в области като хармонизиране на рамките за несъстоятелност, на данъчното и корпоративното право, за да се премахнат трансграничните бариери пред финансовата интеграция. Процедурите за събиране на дълг би трябвало да станат по-бързи и по-евтини. Освен това мерките, съсредоточени върху подобряване на достъпа до пазарно финансиране, трябва да бъдат допълнени с други мерки на политиката, насочени към зависимите от банково финансиране предприятия. СКП изисква значителна амбиция, включително и от страна на държавите членки, които трябва да бъдат подготвени да премахнат законодателни и други бариери пред трансграничния поток на капитали. Ето защо всички заинтересовани страни би трябвало да вложат по-голямо усилие за постигането на СКП.

Що се отнася до последиците от оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС, макар ЕЦБ да не участва в преговорите, тя наблюдава внимателно развитието на събитията, по-специално доколкото те биха могли да окажат въздействие върху трансмисионния механизъм на паричната политика, финансовата стабилност, банковия надзор и безпроблемното функциониране на платежните системи. ЕЦБ очаква банките да се подготвят за всички възможни варианти, включително сценарий на непостигане на договореност, водещ до твърд Брекзит без преходен период. ЕЦБ е уведомила входящите банки за времето, което е необходимо на надзорниците, за да обработят получените заявления. За тези банки, които желаят да се преместят (или да разширят дейността си) в еврозоната и се нуждаят от лицензиране за (разширената) дейност след Брекзит, ЕЦБ и националните надзорни органи очакват да получат заявления за лицензиране възможно най-скоро, но най-

¹⁴ https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ECB_contribution_to_EC_consultation_on_CMU_mid-term_review_201705.en.pdf.

късно до края на второто тримесечие на 2018 г. Ако бъдат подадени по-късно, не може да се гарантира обработването на лицензите преди април 2019 г. В това отношение самите банки носят отговорността да се уверят, че всички лицензи, които са им необходими, за да извършват дейност според предвиденото, са своевременно придобити. Както е описано в рубриката за често задавани въпроси, публикувана на уебсайта на банковия надзор в ЕЦБ, ЕЦБ и националните компетентни органи могат да разрешат по-продължителен период на изграждане, за да могат банките да изпълнят определени надзорни очаквания. Ако обаче в рамките на споразумението с Обединеното кралство за оттегляне от ЕС бъде договорен преходен период, очаква се банките да използват това време, за да осъществят плановете си за Брекзит и да изпълнят свързаните с Брекзит надзорни очаквания на единния надзорен механизъм.

3 Въпроси, свързани с пазарните инфраструктури и платежните системи

В параграф 34 се разглежда препоръката на ЕЦБ за изменение на член 22 от Устава на ЕСЦБ, а в параграф 39 се разисква предложението на Комисията за изменение на Регламента за европейската пазарна инфраструктура. В параграфи 35–37 от резолюцията се засягат някои аспекти на плащанията.

ЕЦБ приветства обсъждането в Европейския парламент на нейното предложение за изменение на член 22 от Устава на ЕСЦБ. Както изтъкна председателят на ЕЦБ Марио Драги в бележките си пред Комисията по икономически и парични въпроси на 26 февруари 2018 г.¹⁵, ЕЦБ се нуждае от съответните инструменти, за да предприеме мерки по рисковете в ограничен брой области, които са особено важни за осъществяването на единната парична политика и безпроблемното функциониране на платежните системи. ЕЦБ е готова да участва, както е необходимо, и да предостави повече информация по време на обсъждането в парламента.

ЕЦБ е напълно съгласна с Европейския парламент за необходимостта да се засили процедурата за признаване на централни контрагенти от трети страни, по-специално по отношение на клиринговите дейности, деноминирани в евро. Централните банки, емитиращи валутите на ЕС, включително съставляващите Евросистемата, трябва да участват пълноценно в този процес на наблюдение и контрол на рисковете, които централните контрагенти могат да породят за трансмисионния механизъм на паричната политика и безпроблемното функциониране на платежните системи. ЕЦБ подчертава колко е важно да завърши приемането на ключови правни актове на ЕС като например Регламента за европейската пазарна инфраструктура II (EMIR II) доста преди Брекзит, за да има готовност за всички възможни варианти, включително да не бъде постигнато споразумение.

¹⁵ Вж. https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2018/html/ecb.sp180226_1.en.html.

ЕЦБ е съгласна, че е важно да се проучат приложимостта и възможните последици от емитирана от централните банки цифрова валута, наричана още пари на цифрова основа. Всъщност в днешния свят на тесни взаимовръзки между финансовите пазари едно решение на централна банка да емитира пари на цифрова основа за използване от широката общественост може да има последици, надхвърлящи границите на нейната държава. Ето защо, независимо от собственото бъдещо отношение на ЕЦБ към парите на цифрова основа, е важно да се изследва техният характер, потенциалните причини, поради които централни банки биха ги емитирали, и възможните ефекти върху картината на плащанията в евро, банковия сектор и в крайна сметка върху финансовата стабилност и гладкото провеждане на паричната политика.

Държави членки нееднократно се обръщаха към ЕЦБ за консултация по въвеждането или понижаването на ограничения на плащанията в брой, като тези консултации обхващаха не само транзакции на дребно, но и ограничения върху сделките между частни лица. За гражданите на еврозоната единствено еврото изпълнява ролята на физически пари, които позволяват незабавен сетълмент и са гарантирани от централните банки (като законни емитенти). С оглед на това и поради много високия дял на плащанията в брой държави членки от еврозоната, които предвиждат по-нататъшно ограничаване на плащанията в брой, следва да подложат на внимателна оценка въздействието на такива мерки и до каква степен те са подходящи и ефикасни за постигането на желаните цели. Що се отнася до препоръката в резолюцията да се емитира възпоменателна евробанкнота, посветена на Карл Велики, която да има статут на законно платежно средство, ЕЦБ счита за уместно да прикани Европейската комисия, с оглед на нейната координационна роля по въпросите за евромонетите, да обмисли съвместното емитиране от всички 19 държави членки на еврозоната на възпоменателна монета с лика на Карл Велики. В допълнение към монетите, които всяка държава може да емитира, такива монети са били емитирани по повод на редица важни годишнини с историческо значение за цяла Европа¹⁶.

4

Институционални въпроси на ЕЦБ

В параграфи 1, 2 41-46 и 48 от резолюцията се разглеждат някои аспекти на институционалното устройство и функционирането на ЕЦБ.

ЕЦБ изразява съгласие с резолюцията относно необходимостта да се запази независимостта на ЕЦБ, като същевременно се осигури достатъчна отчетност на дейностите ѝ. Независимостта и отчетността са две

¹⁶ През 2007 г. по повод петдесетата годишнина на Римския договор, през 2009 г. по случай десетата годишнина на икономическия и паричен съюз, през 2012 г. по повод десетата годишнина на евробанкнотите и монетите и през 2015 г. във връзка с тридесетата годишнина на европейското знаме.

страни на една и съща монета.¹⁷ В резолюцията се прави положителна оценка на сегашната уредба на отчетността между Европейския парламент и ЕЦБ. Макар в нея да се призовава за по-нататъшно усъвършенстване на размяната на мнения с ЕЦБ чрез засилване на акцента, интерактивността и целесъобразността им, в резолюцията се приветстват съществуващите практики – изслушванията на председателя на ЕЦБ на всеки три месеца, както и допълнителните срещи с членове на Изпълнителния съвет и писмените отговори, предоставяни от ЕЦБ. Освен това цялостният призив към ЕЦБ да положи по-големи усилия за прозрачност изглежда изпълнен, като се има предвид, че в резолюцията се признават последните инициативи на ЕЦБ за постигането на тази цел.

Отправеният в резолюцията призив към ЕЦБ да осигури независимостта на членовете на своя вътрешен одитен комитет следва да се разглежда във връзка с неотдавнашното решение на ЕЦБ по този въпрос. На

2 ноември 2017 г. Управителният съвет на ЕЦБ одобри преработен мандат на Комитета за одит, в който се внася корекция в критериите за избор на членовете, така че да бъде отразен по-широкият обхват на задълженията на ЕЦБ и да стане възможно представителство на външни членове, което не е толкова силно съсредоточено върху централнобанковата дейност. Както и в предишната версия на мандата, в него е включена изрична разпоредба за независимостта на членовете му. При все това, в крайна сметка ползата от задълбочено познаване на отговорностите, процесите и процедурите на ЕЦБ далеч надвишава потенциалната загриженост за независимостта, когато става въпрос за оценяване на адекватността на рамките на политиката и дейностите и на свързаните с тях рискове. Всъщност, благодарение на задълбочените експертни знания на членовете му, техният авторитет и дългогодишните им отношения на доверие с Управителния съвет Комитетът за одит се явява движеща сила на няколко инициативи за усъвършенстване на рамката за институционално управление на ЕЦБ.

Що се отнася до искането в резолюцията Комитетът по етика да не бъде председателстван от бивш председател или друг бивш член на Управителния съвет, ЕЦБ отбелязва, че няма резерви по това дали сегашният председател е подходящ за поста. Преходно членство в

Управителния съвет едва ли може да се квалифицира като фактор, нарушаващ обективното и безпристрастно изпълнение на задълженията от страна на членовете на Комитета по етика. Всъщност авторитетът и произтичащото от него влияние на председателя на Комитета по етика като бивш председател на ЕЦБ се оказва особено полезно в случаи, които изискваха Комитетът по етика да общува с национални органи. И накрая, фактът, че бивш председател на ЕЦБ е готов да поеме ролята на председател на такъв комитет, е и ясен сигнал в ЕЦБ, че на етичното поведение се гледа сериозно на най-високото ръководно равнище.

¹⁷ Вж. също речта на Беноа Кьоре през март 2017 г. (https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/sp170328_1.en.html) и речта на Ив Мерш през септември 2017 г. (<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2017/html/ecb.sp170904.en.html>).

Макар в резолюцията да се твърди, че членовете на Изпълнителния съвет следва по принцип да се въздържат да бъдат едновременно с това и членове на форуми, които включват ръководители от банките, над които ЕЦБ упражнява надзор, в нея се признава, че такова членство е възможно, ако е в съответствие с установена практика на световно равнище и ЕЦБ участва редом с други централни банки. Важно е да се има предвид, че за да се осигури доброто изпълнение на мандата на ЕЦБ, създателите на политики в нея трябва да бъдат в течение на събитията в световната икономическа и финансова среда. За тази цел ЕЦБ и членовете на нейния Изпълнителен съвет поддържат постоянен диалог с разнообразни институции и многобройни форуми, сред чиито членове, естествено, са поднадзорни банки. Тези срещи се провеждат категорично извън контекста на надзора и членовете на Изпълнителния съвет спазват стриктно солидната рамка на ЕЦБ от предпазни механизми за институционално управление, включително Кодексите за поведение на членовете на Управителния съвет и Изпълнителния съвет, Основните принципи за външните комуникации на членовете на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка и задълженията за професионална тайна и независимост.

Що се отнася до отправения в резолюцията призив към ЕЦБ да приеме ясна и открита политика относно подаването на сигнали за нарушения, това е в съответствие с действия, които вече са в ход в ЕЦБ.

Усъвършенстването на рамката на ЕЦБ за подаването на сигнали за нарушения е включено в стратегическите приоритети и бизнес цели за периода 2018–2020 г. Работата по този проект всъщност вече започна.

По отношение на коментара в резолюцията относно сегашната политика на ЕЦБ по наемането на служители ЕЦБ би желала да изтъкне, че поддържа диалог с представителите на персонала, за да открива и преодолява потенциални недостатъци. ЕЦБ в сътрудничество с представителите на персонала значително намали използването на служители на временни договори, особено през последните няколко години. Мерките включват откриването на близо 170 позиции, с които бяха заместени служители от агенции в различни звена на ЕЦБ. Освен това отправеният в резолюцията призив към ЕЦБ да осигури равно третиране и равни възможности за всички свои служители, както и да гарантира достойни условия на труд в рамките на институцията, също е в съзвучие с целите и непрекъснатите усилия на ЕЦБ.

В резолюцията се признават инициативите на ЕЦБ за разрешаване на загрижеността на служителите по редица въпроси, също и чрез засилен диалог с представителите на персонала. Следва да се припомни, че проведеното през 2015 г. допитване до персонала показва високо равнище на ангажираност на служителите в ЕЦБ, което свидетелства за тяхната гордост да работят за институцията и ентусиазъм да влагат най-доброто от себе си. Допитването обаче откри и някои области, където е необходимо усъвършенстване: кариерно развитие, управление на резултатите, натоварване, напрежение в работата и стрес, откритост и справедливост. В тях са предприети значителни стъпки, предимно в тясно сътрудничество с

представителите на персонала. ЕЦБ изтъква също, че през 2018 г. бе проведено второ допитване до персонала, за да се направи оценка дали инициативите напредват в правилната посока. Допитването приключи, резултатите скоро ще бъдат анализирани и ще бъдат съставени планове за действие по установените проблеми. И накрая, ЕЦБ отбелязва, че работи в близко и конструктивно сътрудничество с Комитета на персонала по обща програма в няколко приоритетни области.